

یادداشت

نگاهی به تهدیدهای جدید در حوزه امنیت ملی

علیرضائامی

کارشناس حوزه‌رسانه

کشور ما طی این سال‌ها با تحریم‌ها و تهدیدهای همه‌جانبه روبه‌رو بوده است و وضعیت ایران نیز متفاوت از سایر کشورهاست. دشمنان از بدو انقلاب با ترور، دسیسه و پس از آن با راه‌انداختن جنگ سخت، تلاش کردند کشور را در عرصه خودکفایی متوقف کنند. آنها پس از ناکامی در این عرصه با تحریم و توطئه برای انزوای ایران در عرصه بین‌المللی و همچنین خرابکاری‌های صنعتی و نفوذ سایبری و روش‌های نوین تهدید که بر همگان مبرهن و آشکار است، تلاش کردند چرخ حرکت و شتاب جمهوری اسلامی ایران در تمامی عرصه‌های پیشرفت را متوقف کنند.

به موازات این تهدیدها، طی سال‌های اخیر مسئله بیوتوریزم به عنوان یک تهدید پنهان و تقریبا جدید، سوی سایر تهدیدهای مورد توجه، کارزار مبارزه و دفع خطر و همچنین پایداری امنیت را با پیچیدگی‌های دیگری روبه‌رو کرده است که شمول آن دایره وسیعی از تهدید از جمله سیستم تأمین غذا و نیازهای اساسی در این عرصه را نیز دربرمی‌گیرد. بنابراین مفهوم و دربرگیری امنیت غذایی برای جمهوری اسلامی ایران فراتر از تأمین غذا به روش‌های متداول دنیاست.

در تعریف ساده جهانی، منظور از امنیت غذایی تأمین غذای سالم، کافی و مقوی برای همه مردم است. تعریف امنیت غذایی از طرف سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در سال ۱۹۸۴ آورده شده است که در آن امنیت غذایی به معنی اطمینان از اینکه همه مردم در همه اوقات به غذاهای اصلی مورد نیاز خود دسترسی فیزیکی و اقتصادی داشته باشند تعریف شده است که البته این تعریف در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران معنای وسیع‌تری دارد. امروزه در جهان از یک طرف با افزایش مصرف و از طرفی با کمبود منابع مواجه هستیم. بنابراین امنیت غذایی در بیشتر کشورهای جهان معادل امنیت ملی است و کشور ما نیز به دلایل مختلف از این قاعده استثنا نیست. بنابراین ما ناگزیریم چه به لحاظ سیاسی و چه به لحاظ ساختاری به موضوع امنیت غذایی توجه کنیم و در تأمین کالا‌های اساسی به خودکفایی برسیم و بتوانیم نیازهای خود را در بحث امنیت غذایی تأمین کنیم. چون همان‌طور‌که عرض کردم، از یک طرف با افزایش مصرف و از طرفی با کمبود منابع و همچنین تهدید مواجه هستیم. اما در وزارت دفاع و نیروهای مسلح منظور از امنیت غذایی بسیط‌تر و وسیع‌تر از تعاریف معمول و روزمره برای این مفهوم است.

جمهوری اسلامی ایران به سبب رویارویی با تهدید در عرصه غذایی و مسئله بیوتوریزم، باید با بومی‌سازی تمامی چرخه تولید و خودکفایی کامل در تأمین غذا، خود را دربرابر هرگونه تهدید بیولوژیک مصون بدارد. پیش‌تر نمونه‌ای از تهدیدهای بیولوژیک و ورود برخی اقلام اساسی الوده به کشور را مشاهده کردیم که بجمداًله با اقدام به‌موقع، از ورود مواد وارداتی الوده به چرخه تولید غذا جلوگیری شد. در برخی از موضوعات در این زمینه شایعاتی بود که توسط دستگاه‌های مسئول تکذیب شد اما موضوع واردات برخی محصولات مثل گند الوده در سال‌های گذشته نیز از صحت و مسلم برخوردار بود که خدا را شکر وارد چرخه مواد غذایی نشد؛ اما هزینه‌هایی را برای کشور در برداشت.

اما جدای از اتفاقات افتاده و شایعات مطرح‌شده درباره امکان ورود مواد غذایی آلوده به چرخه مواد غذایی، این موضوع ابعاد دیگری نیز دارد و آن تصمیم جدی و اقدامی عملی برای خودکفایی کامل در عرصه تولید غذا و مواد اولیه آن در کشور است که تهدید در این زمینه را به حداقل و صفر می‌رساند. اما رسیدن به این نقطه، الزام تفکر در بحث امنیت غذایی به صورت تفکر سیستمی و با نگاه امنیت ملی را دوچندان می‌کند. در تفکر سیستمی موضوع امنیت غذایی مهم‌ترین مسئله است و ارزش‌ها، تهدیدها، راهبردها و سیاست‌ها را در این عرصه با دید امنیت ملی برنامه‌ریزی می‌کند.

این مفهوم سال‌ها پیش در نیروهای مسلح مورد توجه بوده و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تلاش کرده است با فناوری، همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان و دستیابی به دانش بومی، چرخه کامل تولید مواد غذایی را تا حد زیادی بومی کند و از نگاه صرف تأمین غذا به تولید سالم پایدار در چارچوب امنیت ملی دست یابد و امیدواریم نه‌تنها در وزارت دفاع، بلکه مفهوم امنیت غذایی به عنوان مؤلفه‌ای از امنیت ملی در بدنه و سیستم فکری کشور نهادینه شود تا جلوی آسیب‌ها در این عرصه گرفته شده و به حداقل برسد و از طرفی امنیت پایدار و بلندمدت در عرصه غذایی با توجه به شرایط اقلیمی، کمبود منابع و تهدیدات بیولوژیک، تا حد زیادی رشد کند و در مسیر توسعه قرار بگیرد.

به طور کلی، تولید درزهای استراتژیک، کشاورزی دانش‌بنیان و به‌کارگیری فناوری‌های نوین، ارتقای بهره‌وری و مدیریت منابع آب، کشاورزی حفاظتی در راستای حفظ و احیای کیفیت خاک اراضی، الگوی کشت بهینه متناسب با اراضی منطقه‌ای، تولید محصولات سالم و ارگانیک، هوشمندسازی کشاورزی، غنی‌سازی و احیای مراتع، ایجاد زنجیره مزرعه تا سفره، تولید مردم‌پایه و مشارکت عمومی، از راهبردهای وزارت دفاع در حوزه کشاورزی در راستای مقاومت دربرابر تهدیدات بیولوژیک است. همان‌طور‌که رهبری می‌فرمایند، دستگاه کشاورزی برای کشور ما بسیار مهم است؛ چون امنیت غذایی برای کشور ما که کشوری بزرگ، پرجمعیت و دارای هدف‌های بلند است، بسیار مهم است. لذا بخش کشاورزی ما یک بخش ویژه و استثنایی است و همه باید برای آن تلاش کنند. امروزه بحث بیوتوریزم و جنگ در همه حوزه‌ها علیه جمهوری اسلامی جاری و ساری است و پیش‌قراولانی از جمله دبیرخانه امنیت غذایی نیروهای مسلح می‌کوشند ضریب امنیت غذایی را با خودکفایی در بخش‌های مختلف کشاورزی، دامداری و حتی شیلات از صفر تا صد بومی کنند و به حداکثر برسانند.

دبیری امنیت غذایی نیروهای مسلح که هم‌زمان مدیرعامل سازمان اتکا نیز هست، درباره به‌کارگیری پژوهش، نوآوری و فناوری در بخش امنیت غذایی و کشاورزی که تأکید مقام معظم رهبری است، تولید محصولات فراسودمند (پروبیوتیک…)، سالم و ارگانیک، تدوین الگوی مصرف ایرانی، اسلامی و دانش‌بنیان، طراحی و تولید سیستم‌های مقابله با بیوتوریزم غذایی را در دستور کار قرار داده و تجربیات پیشی از چند دهه مقابله با بیوتوریزم، نوید آمادگی برای همکاری با سایر بخش‌های کشور را نیز می‌دهد.

عکس پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری

نگاهی به یادداشت مهم معاون راهبردی رئیس جمهوری در نشریه آمریکایی «فارن افرز»

چراغ سبز ظریف

پزشکیان آماده است مذاکراتی از جایگاه برابر درباره توافق هسته‌ای و شاید موارد بیشتری انجام گیرد بااین حال ایران تسلیم خواسته‌های غیرمعقول نخواهد شد

عبدالرحمن فتح‌الهی: محمد جواد ظریف، معاون راهبردی رئیس‌جمهور، با انتشار مقاله‌ای در نشریه فارن‌افرز به نکاتی اشاره کرد که به نظر می‌رسد در آستانه روی کار آمدن دولت دوم دونالد ترامپ می‌تواند به‌مثابه روشن‌کردن چراغ سبز مذاکرات تهران با واشنگتن باشد. چنان که در بخش مهمی از این نوشته، ظریف تأکید دارد: «او [پزشکیان] یک سیاست خارجی انعطاف‌پذیر را اتخاذ کرده و به‌گفت‌وگوهای سازنده و روابط دیپلماتیک اولویت داده و از الگوهای قدیمی فاصله گرفته است. دیدگاه او برای امنیت ایران یکپارچه است و شامل قابلیت‌های دفاعی سنتی و توسعه امنیت انسانی از طریق بهبود در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی است. پزشکیان به ثبات و توسعه اقتصادی در خاورمیانه علاقه‌مند است. او می‌خواهد با کشورهای عرب همسایه همکاری کند و روابط با هم‌بیمانان ایران را تقویت کند. اما او همچنین تمایل دارد تا به طور سازنده با غرب در تعامل باشد. دولت او برای مدیریت تنش‌ها با ایالات متحده که به‌تازگی رئیس‌جمهور جدیدی نیز انتخاب کرده، آماده است. پزشکیان آماده است مذاکراتی از جایگاه برابر درباره توافق هسته‌ای و شاید موارد بیشتری انجام گیرد. بااین‌حال، همان‌طور که پزشکیان بیان کرده، ایران به خواسته‌های غیرمعقول تسلیم نخواهد شد. این کشور همیشه دربرابر تهاجمات اسرائیل ایستاده و از محافظت از منافع ملی‌اش چشم‌پوشی نخواهد کرد. این یک لحظه تاریخی برای ثبات است که جهان نباید آن را از دست بدهد. تهران قطعاً این کار را نخواهد کرد». در جای دیگری از این مطلب فارن‌افرز، ظریف پس از اشاره به افزایش توانایی هسته‌ای ایران به دنبال خروج ترامپ از برجام، چنین نوشته است: «ترامپ که در ژانویه دوباره به مقام ریاست‌جمهوری بازمی‌گردد و شرکای واشنگتن در اروپا، تنها باید خود را برای پیشرفت مستمر هسته‌ای ایران سرزنش کنند. لذا به‌جای افزایش فشار بر ایران، غرب باید به دنبال راه‌حل‌های مثبت و سودآور باشد. توافق هسته‌ای نمونه‌ای منحصربه‌فرد است و غرب باید به احیای آن بپردازد. اما برای این کار، باید اقدامات مشخص و عملی (شامل اقدامات سیاسی، قانونی و سرمایه‌گذاری‌های مشترک سودآور) انجام دهد تا اطمینان حاصل کند همان‌طورکه وعده داده شده است، ایران می‌تواند به طور اقتصادی از این توافق بهره‌برداری کند». با در نظر گرفتن این موارد، معاون پزشکیان تصریح می‌کند: «اگر ترامپ تصمیم به انجام چنین اقداماتی بگیرد، ایران آماده است تا گفت‌وگویی داشته باشد که به‌نفع تهران و واشنگتن باشد.»

نگاه دوباره ظریف به توافق منطقه‌ای بر اساس مدل هلسنیکی

علاوه‌بر مذاکرات با غرب و مشخصاً دولت دوم ترامپ، در بخش دیگری از مقاله یادشده، ظریف نیم‌نگاهی هم به مذاکرات منطقه‌ای و نیز توافق منطقه‌ای مبتنی‌بر مدل توافق هلسنیکی دارد. هرچند این ادعای معاون پزشکیان تازگی ندارد و پیش‌تر هم در دولت روحانی، او به توافق هلسنیکی و نیز طرحی موسوم به طرح «هرمز» به عنوان سرمشقی برای تنش‌زدایی منطقه‌ای و الگوی در راستای همکاری‌های ایران و کشورهای منطقه اشاره داشته است، اما دوباره در همین مقاله ظریف در فارن‌افرز می‌خوانیم: «پس از بیش از دو قرن آسیب‌پذیری، ایران (تحت رهبری مقام معظم رهبری)، نهایتاً ثابت کرده است که می‌تواند دربرابر هرگونه تهاجم خارجی از خود دفاع کند. برای ارتقای این دستاورد به سطحی بالاتر، ایران، تحت مدیریت جدید خود، قصد دارد روابط خود را با کشورهای همسایه بهبود بخشد تا به ایجاد یک نظم منطقه‌ای که ثبات، ثروت و امنیت را فراهم کند، کمک کند. درنهایت، این تلاش‌ها می‌تواند به یک توافق جدید منطقه‌ای منجر شود که وابستگی خلیج فارس به قدرتهای خارجی را کاهش دهد و ذی‌نفعان را تشویق کند تا با استفاده از سازوکارهای حل اختلاف، به حل اختلافات بپردازند.»

به باور ظریف در همین نوشته: «ایران و همسایگانش می‌توانند با تقلید از فرایند هلسنیکی که به تأسیس سازمان امنیت و همکاری در اروپا منجر شد، آغاز کنند. آنها می‌توانند از مأموریتی که شورای امنیت ملل متحد در سال ۱۳۶۶ به دبیرکل ملل متحد در قطع‌نامه ۵۹۸ داده است، استفاده کنند. دولت پزشکیان بر این باور است که این بند می‌تواند به عنوان مبنای قانونی برای مذاکرات جامع منطقه‌ای مورد استفاده قرار گیرد. البته موانعی وجود دارد که ایران و همسایگانش باید بر آنها غلبه کنند تا یک نظم منطقه‌ای صلح‌آمیز و یکپارچه را ترویج دهند.

دیدگاه ایران با منافع کشورهای عربی نیز هم‌راستاست؛ زیرا همه آنها به دنبال یک منطقه پایدارتر و مرفه‌تر برای نسل‌های آینده هستند. بنابراین، ایران و جهان عرب باید بتوانند از طریق اختلافات خود همکاری کنند». در پایان مقاله، ظریف چنین آورده است: «تعاملات سازنده با ایران و تعهد به دیپلماسی چندجانبه می‌تواند به ایجاد چارچوبی برای امنیت و ثبات جهانی در خلیج فارس کمک کند. اما می‌تواند به کاهش تنش‌ها و فراهم‌آوردن رفاه و توسعه پایدار در طولانی‌مدت یاری رساند. این تغییر برای غلبه بر تضادهای ریشه‌دار حیاتی است. هرچند امروز ایران اطمینان دارد که می‌تواند برای دفاع از خود بجنگد، اما خواهان صلح است و مصمم به ساختن آینده‌ای بهتر است. ایران می‌تواند یک شریک توانمند و آماده باشد؛ به شرط اینکه شرکات‌هایش برمبنای احترام متقابل و پایبندی به برابری باشد. بیایید این فرصت را برای یک شروع جدید از دست ندهیم.»

مبنای توافق جدید برجام است یا خیر؟

چند روز پیش از انتشار مقاله ظریف در فارن‌افرز، شاهد آغاز گفت‌وگوهای ایران با اتریکه مورا و نیز نمایندگان سه عضو اروپایی برجام در ژنو (در سطح معاونان وزرای امور خارجه) بودیم که بنابر اخبار واصله، گویا قرار است این نشست‌ها ادامه پیدا کند. بنابراین آنچه معاون دولت پزشکیان در مقاله خود به عنوان چراغ سبز مذاکره با غرب مطرح کرده و نیز آغاز گفت‌وگوهای عملی با اروپایی‌ها، می‌تواند حکایت از ترسیم مسیر سیاست خارجی این دولت در روزهای پس از روی کار آمدن دونالد ترامپ باشد. در همین زمینه و به نقل از ایرنا، ظریف درباره آغاز روند مذاکرات معاونان وزارت امور خارجه ایران با کشورهای اروپایی عنوان کرد: «گفت‌وگو همیشه می‌تواند راهگشا باشد؛ البته طرف مقابل (اتحادیه اروپا) باید از موضع برتری طلبی و ناآون هنجار جهانی بودن خارج شود». معاون راهبردی رئیس‌جمهوری با اشاره به صحبت‌های اخیر علی لاریجانی افزود: «ایران از برجام خارج نشده، ایران همچنان اعلام کرده که آمادگی دارد به برجام پایبند باشد. ایران در چارچوب برجام عمل کرده است. اما آمریکا از برجام خارج شده و تعهدات

گزارش

گزارش

کنترل تنش در آنکارا

این منطقه در نزدیکی مرز ترکیه قرار دارد. تل رفعت به دلیل موقعیت استراتژیک خود بین مناطق کردنشین شمال سوریه، مانند عفرین و منبج، و نزدیکی به مرزهای ترکیه برای نیروهای کرد از اهمیت بالایی برخوردار است.

هم‌زمان المیادین هم درباره تحولات میدانی سوریه گزارش داد: ارتش این کشور (سوریه) درحال تأمین امنیت شهرک‌های طیبه الإمام، حلفایا و قلعه‌المضیق در شمال و شمال غربی حماه است و نیروهای «دموکراتیک سوریه» (ائتلاف کردها که مورد حمایت آمریکااست)، مناطق تحت کنترل خود

در حومه شمالی حلب را به گروه‌های مسلح موسوم به «ارتش ملی سوریه» واگذار کرده‌اند. بنابر اعلام المیادین، این مناطق شامل تل رفعت، حربل، ام‌حوش، احصرص، کفرناپا، دیرالجمال، عقیبه، الزبارة، کفین، مسقان و فافین در حومه حلب است. مساحت مناطق واگذارشده از طرف «نیروهای دموکراتیک سوریه» به گروه‌های تحت حمایت ترکیه بین صد تا ۱۵۰ کیلومتر مربع برآورد می‌شود. در این گزارش آمده: «درخواست‌های کمک از شهر حلب و حومه شمالی آن برای نجات غیرنظامیان پیش از ورود مسلحان و ایجاد گذرگاه‌های امن برای تخلیه شهر دریافت شده است». المیادین ادامه داد: «استان‌های ادلب و حلب به میدان جنگ آزاد میان گروه‌های مسلح و ارتش سوریه که مواضع دفاعی خود را تثبیت کرده، تبدیل شده‌اند. گروه‌های مسلح در شهر السفیره بیش از ۱۰ هزار غیرنظامی را گروگان گرفته و مانع خروج آنان می‌شوند.»

طبق این گزارش: «ارتش سوریه در خطوط حمله اطراف خان شیخون در جنوب ادلب و حومه حصص تمرکز دارد و حملات هوایی سوریه بر مواضع مسلحان در مرکز شهر ادلب دوباره آغاز شده است.» گروه تروریستی تحریرالنشام هم ادعا کرد: «روستاهای ام‌حوش، الوحشیه، فافین و سد الشهباء، در حومه شمالی حلب را به تصرف خود درآورده است و همچنین روستاهای الحسامیه، ام‌العمد و تل رحال در حومه شمالی حلب به اشغال آنها درآمده است.»

به ادعای تحریرالنشام: «۱۲ روستا در حومه شمالی حلب پس از درگیری با یگان‌های مدافع خلق کرد، به تصرف آنها درآمده و تجمع افسران در قلعه کوه زین‌العابدین در حومه حماه را با پهپاد هدف قرار داده است.» روتیزر هم به نقل از دو منبع نظامی سوری ادعا کرد: «گروه‌های نزدیک به ایران از عراق برای کمک به نیروهای سوری در نبرد وارد سوریه شدند». البته دراین‌باره دیدبان حقوق بشر سوریه هم مدعی شده است: «نیروهای کمکی حشدالشعبی برای پشتیبانی از نیروهای سوریه در نبردهای حلب، وارد سوریه شدند.» البته خبرگزاری روتیزر به نقل از منابع خود افزود: «نیروهای یگان‌های مدافع خلق کرد از بخش‌های شمال شرقی شهر حلب طبق توافقی با گروه‌های مسلح عقب‌نشینی می‌کنند.»

فراخوان ارزیابی کیفی برای مناقصه عمومی یک مرحله ای

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در نظر دارد مناقصه عمومی یک مرحله ای با ارزیابی کیفی با موضوع **" انجام امور خدمات نظافت، آبدارخانه، تاسیسات، موزع و سایر امورساختمنهای ستادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و ادارات کل ICT استانها"** به شماره **۱۴۰۳۰۰۰۰۰۵۰۰۰۰۲۰۰۰** را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** انجام خواهد شد. متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و در یافت گواهی امضای الکترونیکی (بصورت بر خط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را بعمل آورند .

نشانی مناقصه گزار: تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از چهارراه شهید قدوسی(قصر)، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ورودی شماره ۷، ساختمان معاونت توسعه سرمایه انسانی و مدیریت منابع، طبقه ۲، اداره کل پشتیبانی، رفاه و امور قراردادها.

تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ستاد : ساعت ۸ روز سه شنبه **۱۴۰۳/۰۹/۱۳**

مهلت دریافت اسناد فراخوان : از ساعت ۰۸/۰۰ روز سه شنبه مورخ **۱۴۰۳/۰۹/۱۳** لغایت ساعت ۲۴/۰۰ روز یکشنبه مورخ **۱۴۰۳/۰۹/۱۸**.

مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی : ساعت ۱۰/۰۰ روز دوشنبه مورخ **۱۴۰۳/۱۰/۰۳**.

تاریخ گشایش پاکات ارزیابی کیفی : رأس ساعت ۱۲ روز دوشنبه مورخ**۱۴۰۳/۱۰/۰۳**.

شرایط شرکت در مناقصه : مناقصه گران باید دارای گواهی تعیین صلاحیت و رتبه بندی شرکتهای خدماتی ، پشتیبانی و فنی مهندسی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی(در زمینه های خدمات عمومی وتاسیسات) باشند. برای دریافت اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۸۸۱۱۳۳۶۷ تماس حاصل نمایید.

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۱۴۵۶-۲۱

م الف ۳۱۳۹ شتابسه آگهی ۱۸۳۹۵۴۳

شرق